

Nr 231

Av herr **Henningsson** i Hälsingborg m. fl., om ytterligare förstärkning av taxeringsväsendet.

Under elfte huvudtiteln i årets statsverksproposition föreslår inrikesministern bl. a. inrättandet av ytterligare 50 taxeringsassistenttjänster fr. o. m. den 1 januari 1961.

Inrikesministern framhåller att det måste vara angeläget att denna utbyggnad sker med all den skyndsamhet som personalresurserna medger. Någon avvikande mening mot denna uppfattning torde inte kunna underbyggas, om man tar del av Statistisk årsbok för 1959 och däri införda taxeringsuppgifter för 1958, vari konstateras att 33,8 % av landets samtliga inkomsttagare inte uppnår en årsinkomst av 5 000 kronor, att 51,7 % har en årsinkomst under 8 000 kronor, att 43,7 % har en årsinkomst mellan 8 000 och 20 000 kronor och att endast 4,7 % har över 20 000 kronor i årsinkomst.

Det sägs, med all rätt, att det råder allmänt välstånd i vårt land. Det enda som jävar detta påstående är uppgifterna i taxeringslängderna. Vore dessa riktiga, skulle det inte se ut som det gör i vårt land.

Hur skulle vi, om så vore fallet, förklara bilismens oerhörda frammarsch? Hur skulle vi förklara vårt snabba utnyttjande av TV:s möjligheter? Hur skulle vi förklara det stora innehavet av sommarstugor och nöjesbåtar, kylboxar och kylskåp? Och hur förklara det ständigt ökade antalet utlandsresor, vår spritkonsumtion, våra rökvanor och mycket annat av samma slag?

I ett land där 51,7 % av alla inkomsttagare inte uppnår 8 000 kronor i årsinkomst och där endast 4,7 % har över 20 000 kronor, där vore i dagens läge ett sådant sätt att leva en omöjlighet.

Det måste därför föreligga bristande överensstämmelse mellan verkliga och deklarerade inkomster. Löntagarna kan kontrolleras till varje intjänad krona. Däremot har taxeringsmyndigheterna svårigheter att utöva samma effektiva kontroll på företagargrupperna.

Utifrån detta förhållande är det av intresse att se hur skattebelastningen fördelar sig mellan företagare och anställda.

I Statistisk årsbok 1959 uppges antalet skattebetalare i gruppen anställda till 2 934 747. Av dessa ligger 1 633 450 i inkomstklasserna mellan 7 000 och 20 000 kronor och utgör ca 55 % av alla anställda.

Över 20 000 kronor i årsinkomst har 138 317. Med dessa är det således ca 60 % över och 40 % under 7 000 kronor i årsinkomst.

Denna fördelning må ses mot den bakgrunden att inom de 40 % ligger alla de unga förvärvsarbetande, springpojkar, lärlingar, elever, praktikanter och sådana som inte ägnar sig åt förvärvsarbete under hela året liksom de som under ferier från olika utbildningar erhåller mera tillfällig sysselsättning. Inkomsttagarna under 24 år är 611 493, bland vilka de egna företagarnas antal torde vara ringa.

Dessa fakta torde ha en viss betydelse vid jämförelsen mellan företagares och anställdas inkomster.

Inom samtliga yrkesområden ligger det dominerande antalet anställda på en årsinkomst av mellan 7 000 och 20 000 kronor. Enda undantaget är jordbrukets anställda som har sin dominerande grupp redan vid 5 000-kronorsstrecket.

Antalet anställda inom olika yrkesgrenar samt antalet därav med mer än 7 000 kronor i årsinkomst är följande:

	Över 7 000 kr.	Hela antalet inom gruppen
Jordbruk med binärningar	93 390	264 058
Byggnadsverksamhet	177 250	243 445
Industri och hantverk	686 060	1 062 441
Samfärdsel	195 030	263 430
Handel	238 530	545 650
Allm. förvaltning	243 190	424 723

Under rubriken företagare redovisas 510 729 för hela landet. Av dessa torde ett ringa antal ligga i åldersgrupp under 24 år, varför de lägre inkomsttagarnas antal borde vara mindre i denna grupp i förhållande till de anställda, bland vilka även återfinnes lärlingar o. d.

Likväl finner man att av dessa 510 729 företagare har

215 770	inte uppnått en årsinkomst av 7 000 kronor	
324 490	» » » » » 10 000	och endast
186 239	har » » » » över 10 000	»

Procentuellt fördelar sig företagarnas inkomster enligt följande:

Upp till 3 000 kr. i årsinkomst	10,7 %
3 000 — 5 000 » » »	15,3 %
5 000 — 10 000 » » »	37,5 %
över 10 000 » » »	36,5 %

Statistiken visar således att 63,5 % av alla landets företagare har en deklarerad årsinkomst mellan 0 och 10 000 kronor.

Även för egna företagare är tendensen densamma som för de anställda i det avseendet att gruppen jordbruk med binärningar ligger sämst till i inkomstklass. Antalet företagare inom denna gren redovisas till 286 484.

Av dessa har 88 300 inte uppnått 5 000 kronor i årsinkomst. Detta antal utgör 30,8 % av samtliga inom gruppen. Huvuddelen eller 43 % ligger mellan 5 000 och 10 000 kronor, 26,2 % ligger över 10 000 kronor.

Den därefter sämst ställda företagargruppen återfinns under titeln Industri och hantverk, där inkomstgrupperna

0 — 3 000	utgör	10,9 %	av	samtliga
3 000 — 5 000	»	13 %	»	»
5 000 — 10 000	»	33,4 %	»	»
över 10 000	»	42,7 %	»	»

Däremot föreligger ett egendomligt motsatsförhållande mellan inkomst och förmögenhetsägandet som inte förklaras av statistiken.

Företagarnas förmögenheter anges till 72 910 över 80 000 kr. Därvid domineras gruppen av jordbruk med binärningar som svarar för 49 504 av dessa förmögenheter.

Miljonärernas antal av egna företagare är 542, varav jordbruk med binärningar också domineras med 296.

Som denna dominans är så markant redovisas här varje inkomstgrupp.

80 000 —	90 000 —	100 000 —	150 000 —	250 000 —	500 000 —	Över
90 000 kr.	100 000 kr.	150 000 kr.	250 000 kr.	500 000 kr.	1 000 000 kr.	1 milj.
9 443	7 284	18 927	9 624	3 248	682	296

Detta innebär att mer än var sjätte företagare inom jordbruk med binärningar är ägare till en förmögenhet över 80 000 kr.

De därefter dominerande ligger inom handeln som i respektive kolumner har följande:

1 802	1 548	4 607	3 108	1 490	381	123
-------	-------	-------	-------	-------	-----	-----

Naturligtvis är inte förmögenhetsägandet endast beroende av årsinkomsterna. Förmögenheterna kan ha samlats under mycket lång tid, t. o. m. från generation till generation.

Däremot måste det årliga förmögenhetsskapandet ha visst samband med lönsamheten och skattebelastningen inom respektive näringsgren. För att få fram jämförelser i detta avseende har uppgifter hämtats ur Statistisk årsbok 1958, men som tabellerna i denna ej är uppställda enligt samma regler som för 1959 kan jämförelser endast ske för förmögenheter över 100 000 kr.

Av denna sammanställning framgår att, enligt 1957 års taxering, 30 831 företagare hade förmögenhet överstigande 100 000 kr. upp till 1 milj. och däröver.

Enligt 1958 års taxering var samma förmögenhetsgrupp 50 019. En ökning har skett med 19 188 förmögenheter över 100 000 kr. Dessa nyskapade förmögenheter fördelar sig enligt följande:

Jordbruk med binäringar	15 702	
Byggnadsverksamhet	297	
Industri och hantverk	763	
Samfärdsel	266	
Handel	1 858	
Fria yrken	263	
Övriga	39	19 188

Dessa uppgifter kan ge anledning till olika reflektioner, men det torde vara svårt att av ovanstående få belägg för att företagsamheten hindras av skattetrycket att konsolidera sina rörelser. Antalet företagare är som tidigare nämnts 510 729.

De anställdas antal är 2 934 747. Av dessa är det endast 4 176 som under samma tid skapat samma slag av förmögenheter. Huvuddelen av dessa faller under rubriken Handel samt anställda i Industri och hantverk.

Dessa uppgifter, hämtade ur den offentliga statistiken, uppställda utan avsikt att varken försköna eller svartmåla, måste ge näring åt antagandet att taxeringsväsendets arbetsbörda är mycket stor, alltför stor. De inom denna verksamhet engagerade, såväl förtroendevalda som anställda, ger nära nog enstämmigt samma uppfattning till kända beträffande taxeringsnämndernas befogenheter. De har kringskurits för hårt för att möjliggöra ett effektivt taxeringsarbete. Om man önskar erhålla bekräftelse på en uppgift eller få in en utredning får man inte lov att ge skrivelsen sådan formulering, att den skattskyldige kan få den uppfattningen att han är skyldig att svara. Det är av vikt att detta iakttages. — Man bör följaktligen inte använda sådana ord som »anmanas», »anmodas», »uppmannas». Enär den tillfrågade ej har någon skyldighet att svara, är det endast följdriktigt att man skriver att man »anhåller». Gäller det utredning av det mera ömtåliga slaget kan det vara lämpligt att den skattskyldige »beredes tillfälle att, där est han önskar bidra till utredningen, om möjligt inom 10 dagar från mottagandet av skrivelsen» etc. Dessa formuleringar är helt tagna ur den instruktion som är gällande för taxeringsnämnderna. Annat förfarande får ifrågakomma endast i de fall där taxeringsrevision beslutats. Att taxeringsnämndsordförandena under sådana förhållanden har en besvärlig uppgift är obestridligt.

Att resultatet under sådana omständigheter inte blir tillfredsställande bör inte förvåna, när man därtill allmänt anser att de för arbetets noggranna handläggning nödvändiga personella resurserna är starkt otillräckliga.

Det har tidigare tillsatts en rad olika utredningar beträffande beskattningsförfarandet. Att såväl detta som taxeringsförfarandet är i behov av omdaning är därmed bekräftat. Sådana utredningar är tidskrävande, men det fungerande systemets brister måste under tiden elimineras, så långt detta är möjligt.

I avsikt att nå en bit på väg i rätt riktning bör därför taxeringsassistent-

tjänsternas antal ökas i högre grad än som förutsättes i statsverkspropositionen.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa
om förslag till ytterligare förstärkning av taxeringsväsendet
i den omfattning och i de avseenden som kan erfordras.

Stockholm den 26 januari 1960

<i>Einar Henningsson</i>	<i>Hugo Bengtsson</i>	<i>Eric Svenning</i>
<i>Erik Adamsson</i>	<i>Valter Kristenson</i>	<i>Joh. Blidfors</i>
<i>Rune Johansson</i> i Norrköping	<i>Hans Hagnell</i>	<i>Svante Lundkvist</i>

Nr 232

Av herr **Persson** i Appuna m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts
framställning om anslag till Bidrag till företagare-
föreningar m. fl.

(Lika lydande med motion nr 186 i Första kammaren)

Stockholm den 25 januari 1960

<i>Sven Persson</i> i Appuna	<i>N. Stenberg</i>	<i>Ossian Sehlstedt</i>
<i>Einar Gustafsson</i> i Kårby	<i>Rune Johansson</i> i Norrköping	<i>Gunnar Larsson</i> i Luttra
<i>Oscar Franzén</i>	<i>Johan Ö. Ågren</i>	<i>Gustav Boija</i>